

Prague Food Waste 2023 - 2025

Zachraň jídlo

- MENDELU
- Provozně
- ekonomická
- fakulta

T
A
Č
R

Tento projekt je spolufinancován se státní podporou Technologické agentury ČR a Ministerstva životního prostředí v rámci **Programu Prostředí pro život**.

www.tacr.cz

www.mzp.cz

Projekt SS06010276: Zjištění objemu potravinového odpadu vyprodukovaného domácnostmi a vybranými typy příspěvkových organizací v hlavním městě Praha v kontextu využitelnosti těchto dat pro ohlašovací povinnost a snižování množství potravinového odpadu.

Cíle projektu Prague Food Waste

Získat data o množství a struktuře potravinového odpadu.

Identifikovat příčiny plýtvání potravinami a navrhnout možná řešení.

Poskytnout veřejné správě manuály **efektivního způsobu prevence vzniku potravinového odpadu v domácnostech a přísp. organizací**

Doporučit účinné komunikační nástroje pro personalizovanou komunikaci s domácnostmi směřující k prevenci vzniku potravinového odpadu.

Plytvání potravinami ve školních jídelnách

Michaela Číhalíková
Zachraň jídlo

Zachraň jídlo

Jiří Remr
INESAN

Jak probíhal výzkum ve školních jídelnách

4 zapojené základní školy,
2 pilotní dny, 5 dní kontinuálního měření

školní jídelny s obědy pro 400–600 žáků,
výběr 2 pokrmy, polévky a dezertu/salátu.

Zjišťovali jsme:

- celkovou váhu pokrmů,
- váhu odpadu z přípravy,
- váhu zbytků z talířů žáků,
- váhu nevydaných pokrmů.

Struktura potravinového odpadu podle míst vzniku

Průměr všech čtyř základních škol

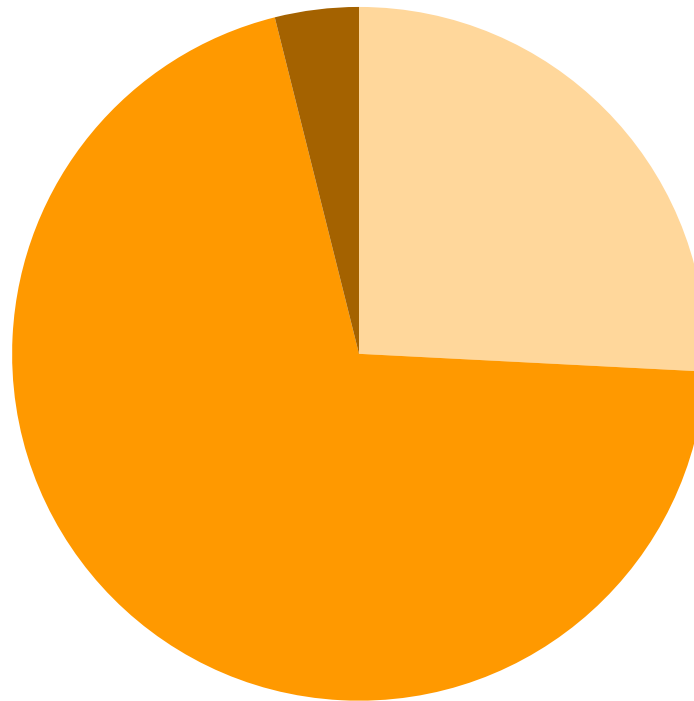
Součet hmotnosti potravinového odpadu ve všech čtyřech ZŠ za dobu měření: **1 705,2 kg**

Struktura potravinového odpadu

Výdej (43 %)

4 % dezert/salát

70 % hlavní jídlo

26 % polévka

10 % žáků
si nevyzvedne
objednaný oběd

Součet hmotnosti potravinového odpadu ve všech čtyřech ZŠ za dobu měření: **733,2 kg**

Struktura potravinového odpadu

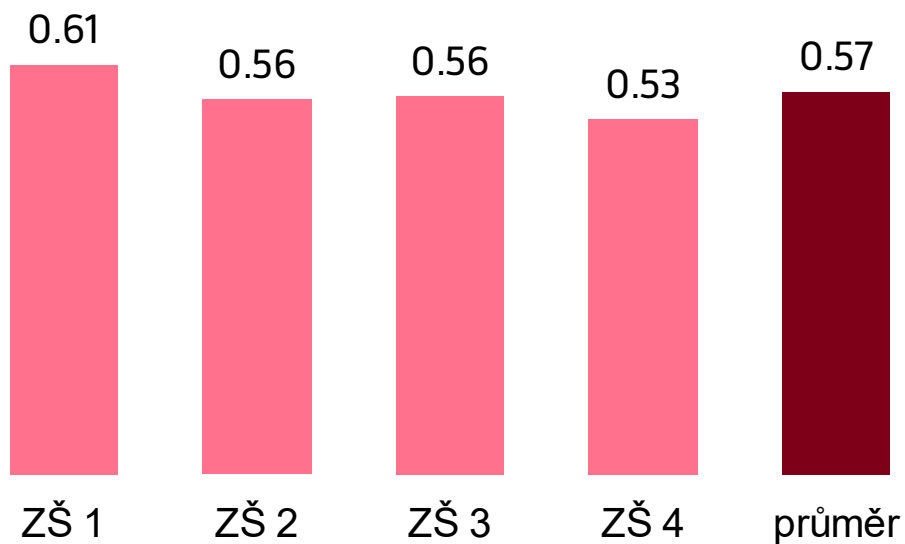
Výdej (43 %)

Porce oběda v přípravě byla vždy větší než ve výdeji

(hlavní chod a polévka dle věkové skupiny strávníka)

**Hmotnost připravených pokrmů
připadajících na 1 porci oběda (kg)**

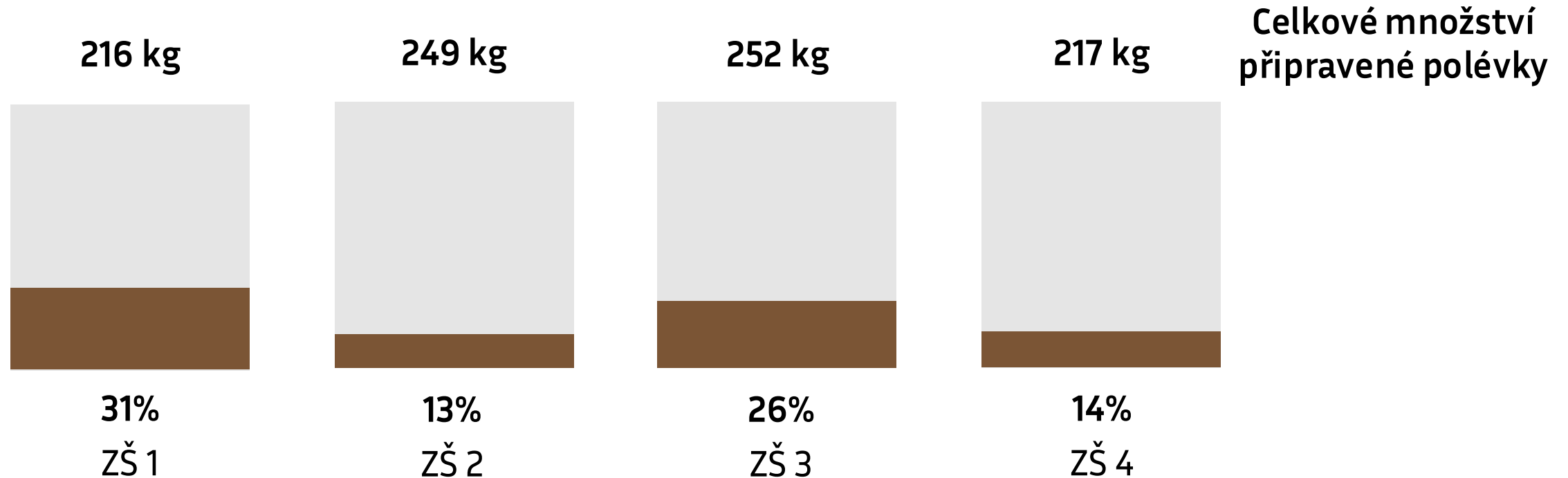

**Hmotnost vydaných pokrmů
připadajících na 1 strávníka (kg)**

Kolik procent uvařené polévky se nevydalo

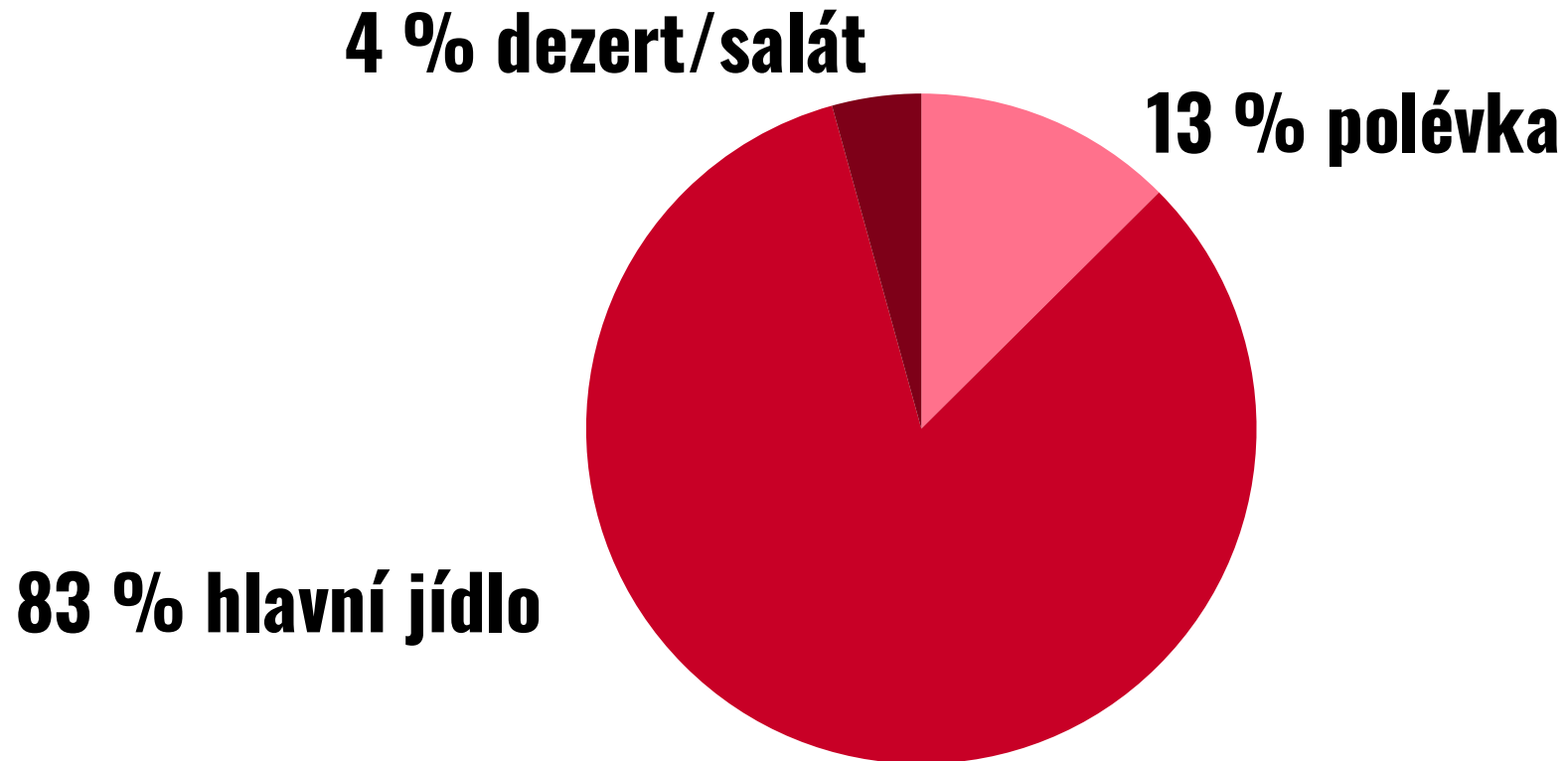
Srovnání základních škol

Polévka není u žáků populární, kuchařky proto vaří menší množství polévky. Podle dotazníkového šetření si polévku bere průměrně **jen 20 % žáků** (1. - 5. třída).

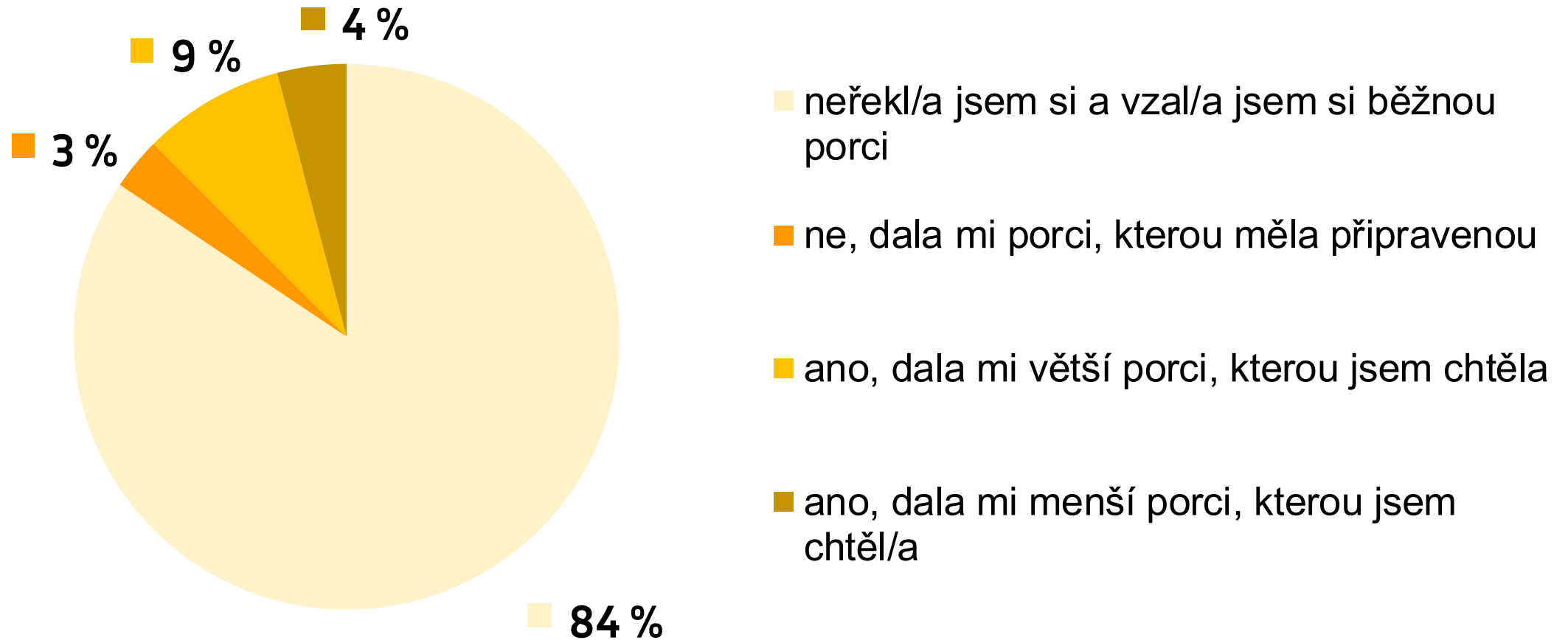
Struktura potravinového odpadu

Konzumace (48 %)

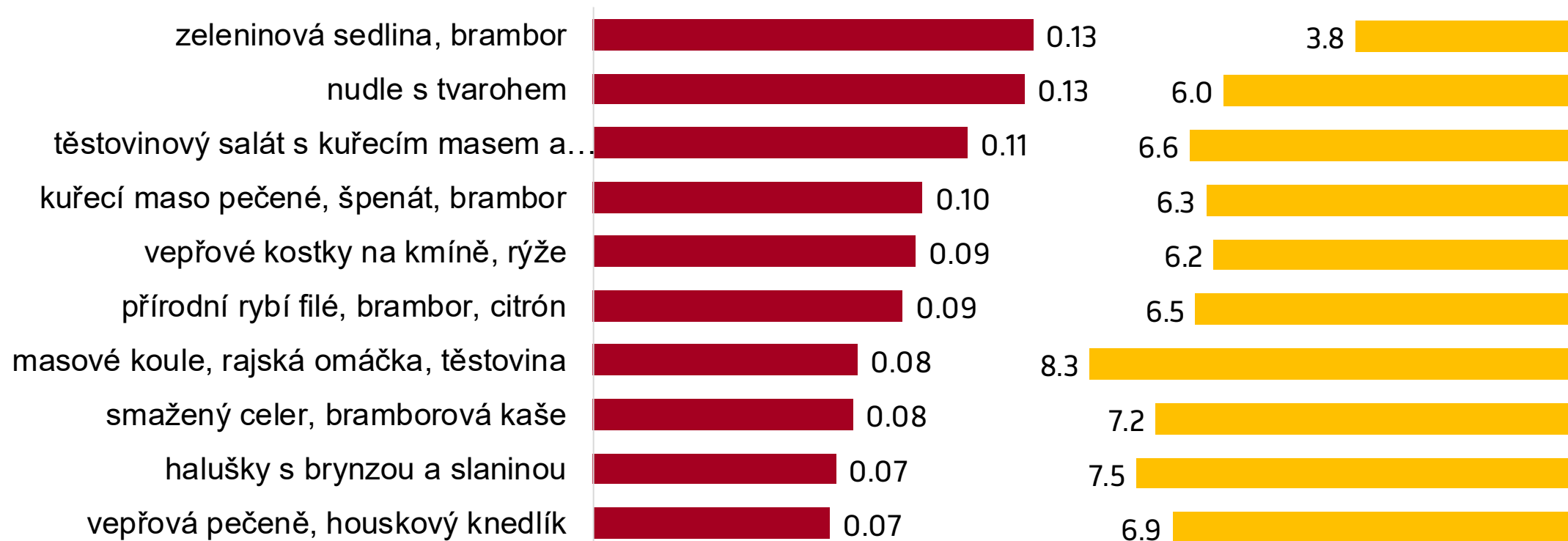

Součet hmotnosti potravinového odpadu ve všech čtyřech ZŠ za dobu měření: **818,5 kg**

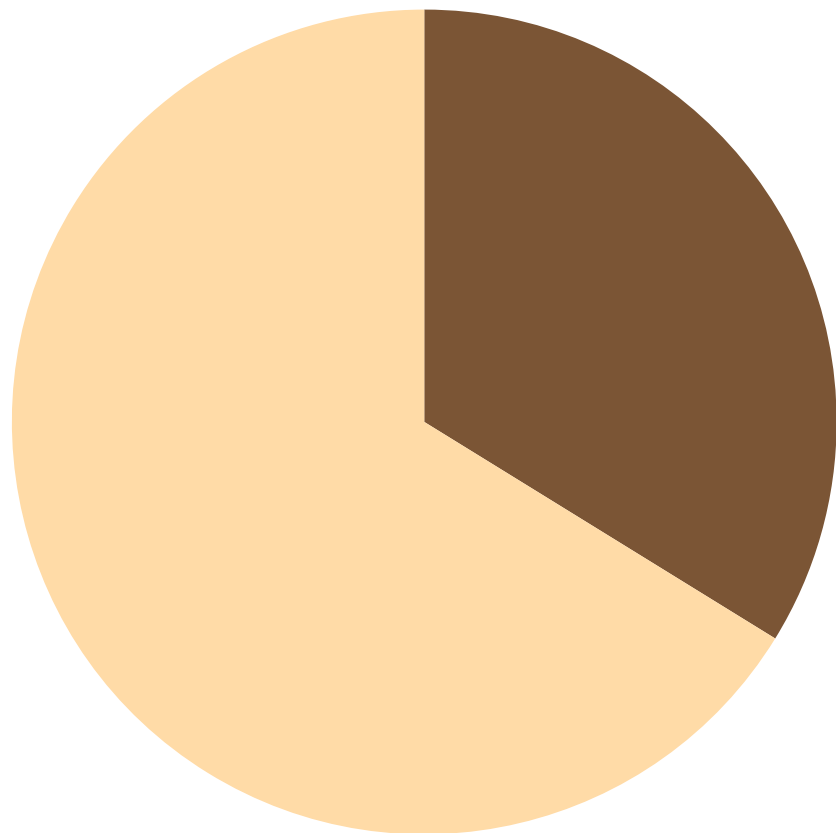
Umí si děti požádat o úpravu velikosti porce?

ODPAD Z KONZUMACE HLAVNÍHO JÍDLA (kg) VS. HODNOCENÍ JÍDLA

Pozn.: 10 = velmi chutnalo, 1 = vůbec nechutnalo

Průměrně 33,8 kg odpadu ze 100 kg připraveného jídla

Z přípravy, výdeje a konzumace.

Jak na změnu?

zachranjidlo.cz/projekt/prague-food-waste

Pro vedoucí školních jídelen a personál kuchyně

Sledovat počet žáků, kteří si pokrm nevyzvednou a přizpůsobovat tomu počet vařených porcí.

Pro vedení školy

Zavést vědomé objednávání obědu v systému, místo automatického přihlášení menu č.1 pro strávnicka.

Pro veřejnou správu

Finančně podpořit nákup vybavení pro zchlazování a uchování pokrmů pro další využití.

Výsledky výzkumu v pražských domácnostech

Irena Baláková

Mendelova univerzita v Brně

- MENDELU
- Provozně
- ekonomická
- fakulta

Metody výzkumu plýtvání potravinami v domácnostech

Rozbory odpadů v různých pražských zástavbách

- Vyloučená lokalita, vilová zástavba, sídlištní zástavba, luxusní zástavba, venkovská zástavba

Dotazníkové šetření

- Byt v sídlištní zástavbě, byt mimo sídlištní zástavbu, dům v městské zástavbě, dům ve venkovské zástavbě (s užitkovou zahradou)

Individuální hloubkové rozhovory

- Bydliště (byt, dům s užitkovou zahradou, dům s okrasnou zahradou, sekundární bydlení – chata); výše příjmu; složení domácnosti (rodiny s dětmi, vícegenerační domácnosti, 1-2 členné domácnosti)

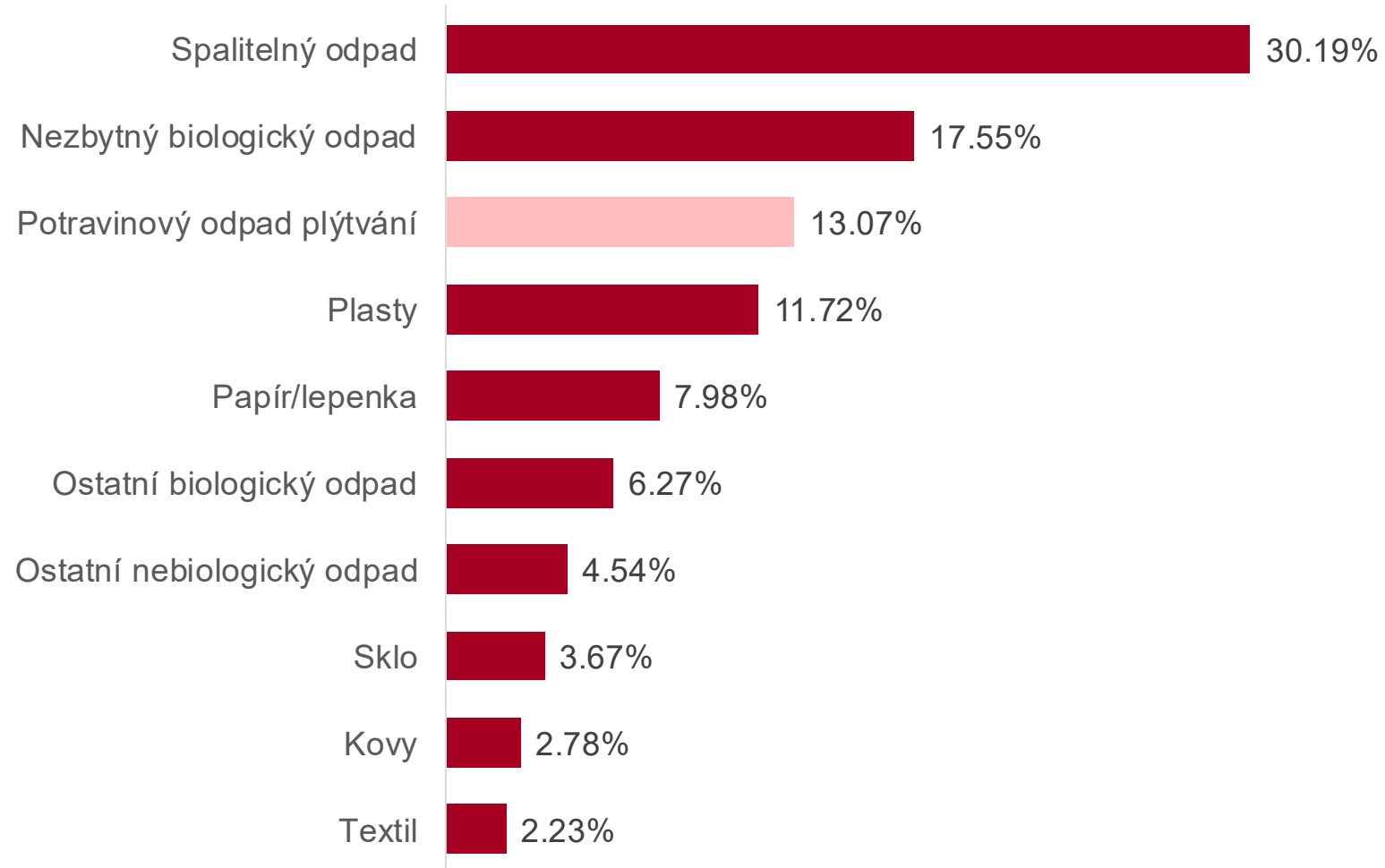

Výsledky výzkumu v pražských domácnostech

Rozbory odpadů

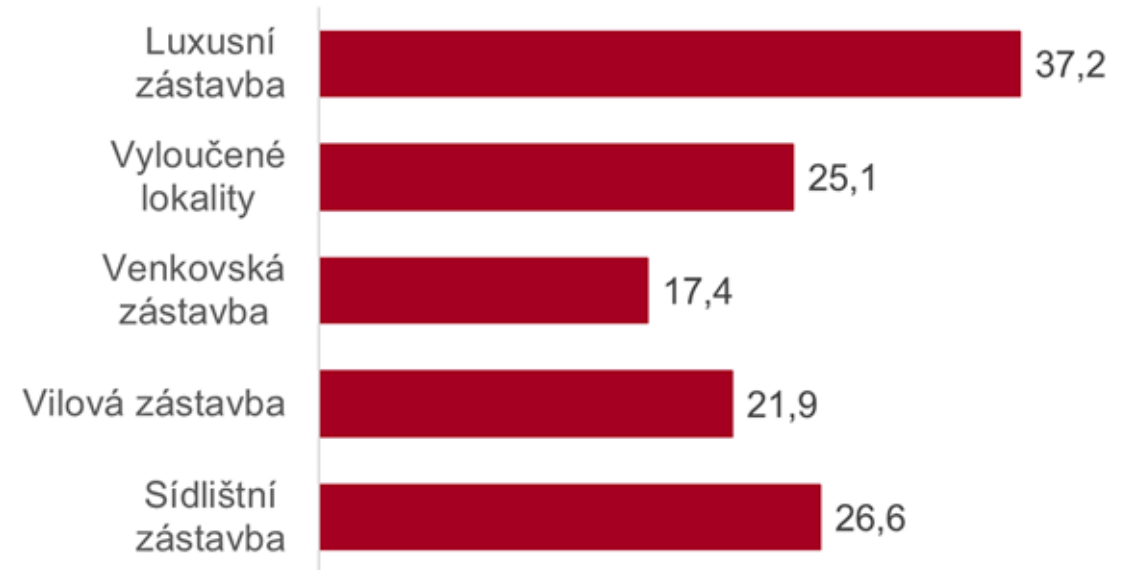
Struktura odpadu z domácností

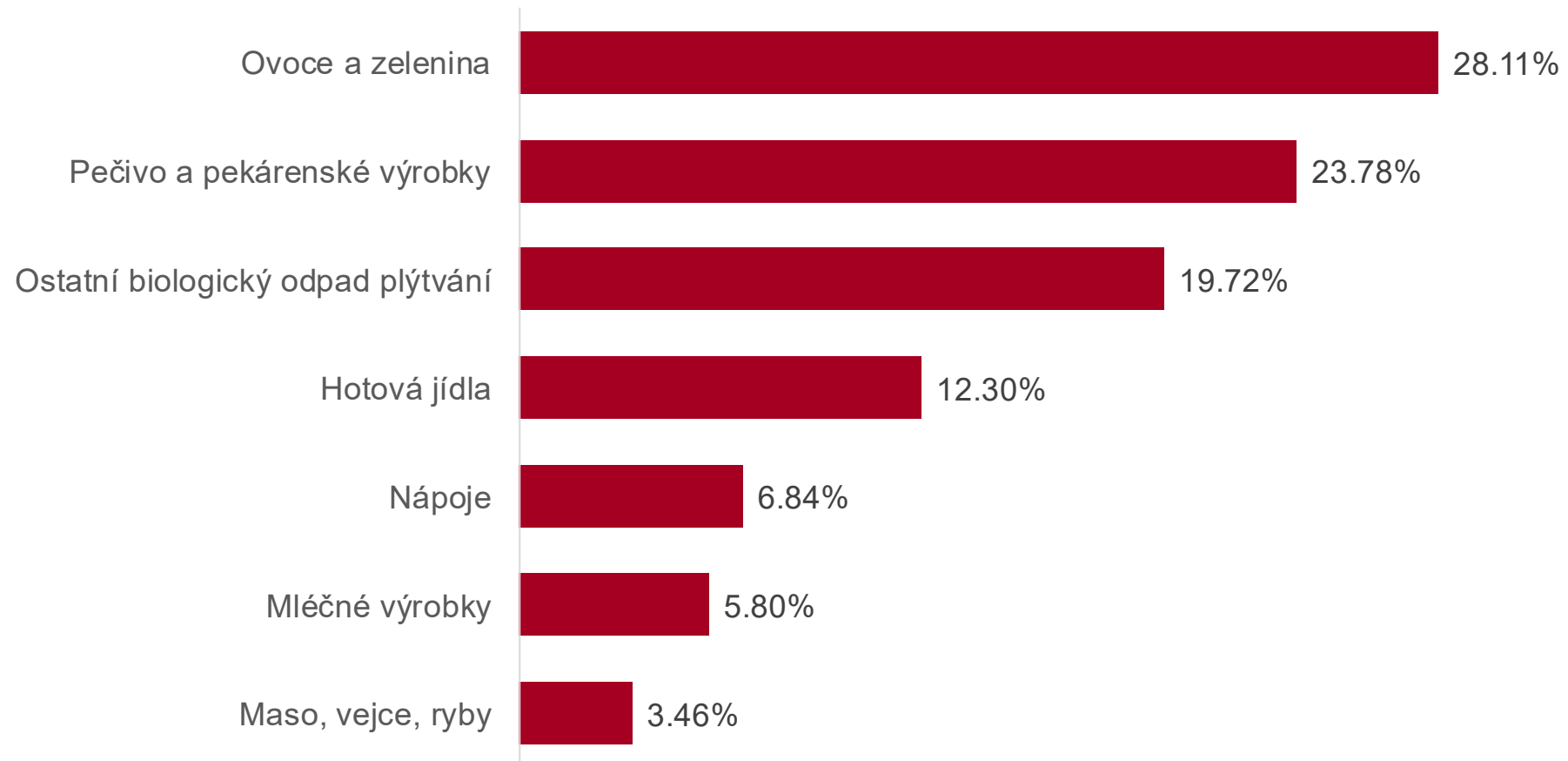
Množství plýtvaných potravin

(v kg na osobu)

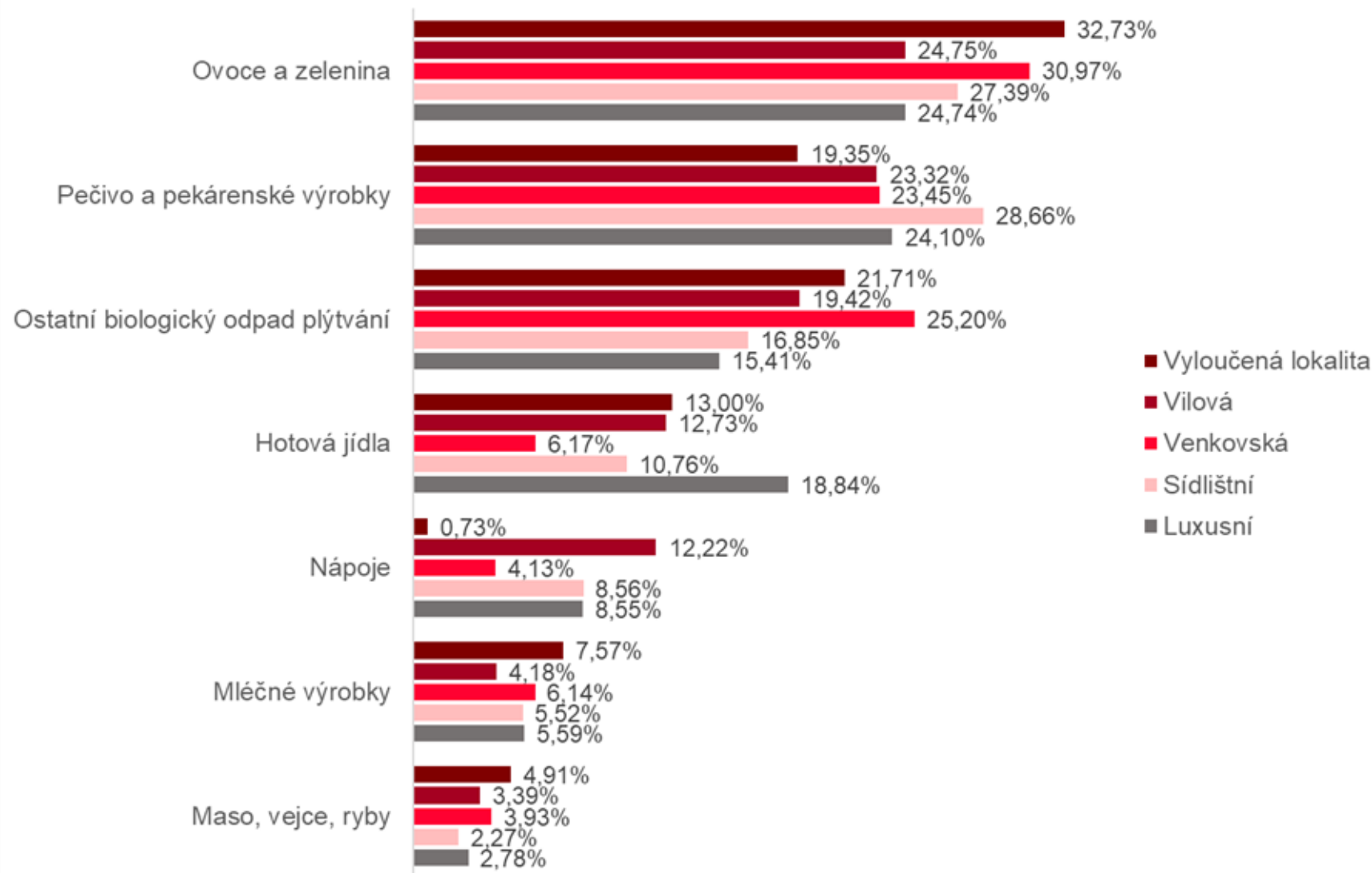
Domácnosti celkem: 26 kg vyplýtvaných potravin/osoba/rok

Struktura potravinového odpadu z domácností

Potravinový odpad z domácností dle lokality

Výsledky výzkumu v pražských domácnostech

Dotazníkové šetření a kvalitativní výzkum

Spotřebitelský odhad množství plýtvaných potravin

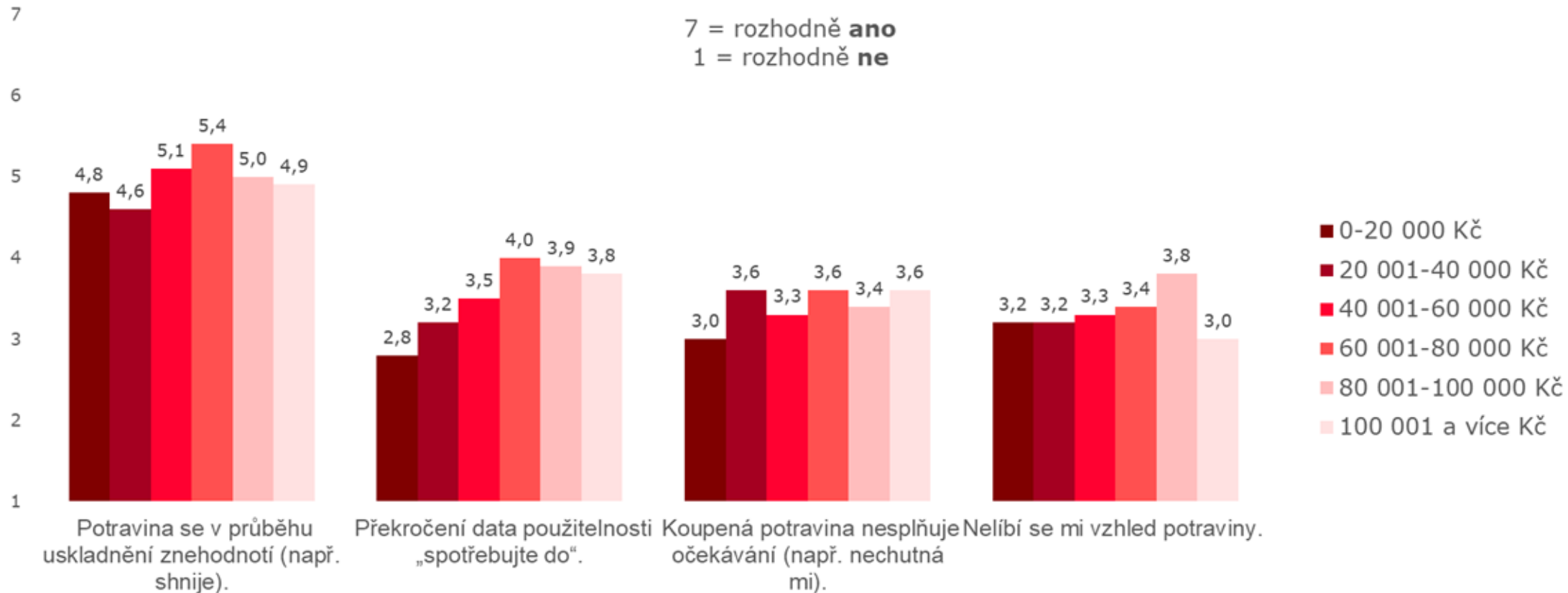
70 % respondentů odhaduje vyhazování potravin **méně než 0,5 kg/osoba/týden**.

12 % respondentů nedokáže odhadnout vůbec.

Napříč zástavbami nejsou významné rozdíly v odhadech plýtvání.

S **rostoucím příjmem** domácnosti si respondenti více **uvědomují plýtvání**.

Příčiny vyhazování potravin v domácnosti

Plánování spotřeby a nakupování potravin

Domácnosti s **nízkými příjmy:**

- **více sledují stav a množství** potravin doma,
- před přípravou pokrmu častěji **zvažují potřebné suroviny,**
- častěji **prochází lednici před nákupem.**

Zároveň nízkopříjmoví častěji koupí ve **slevě, co nepotřebují.**

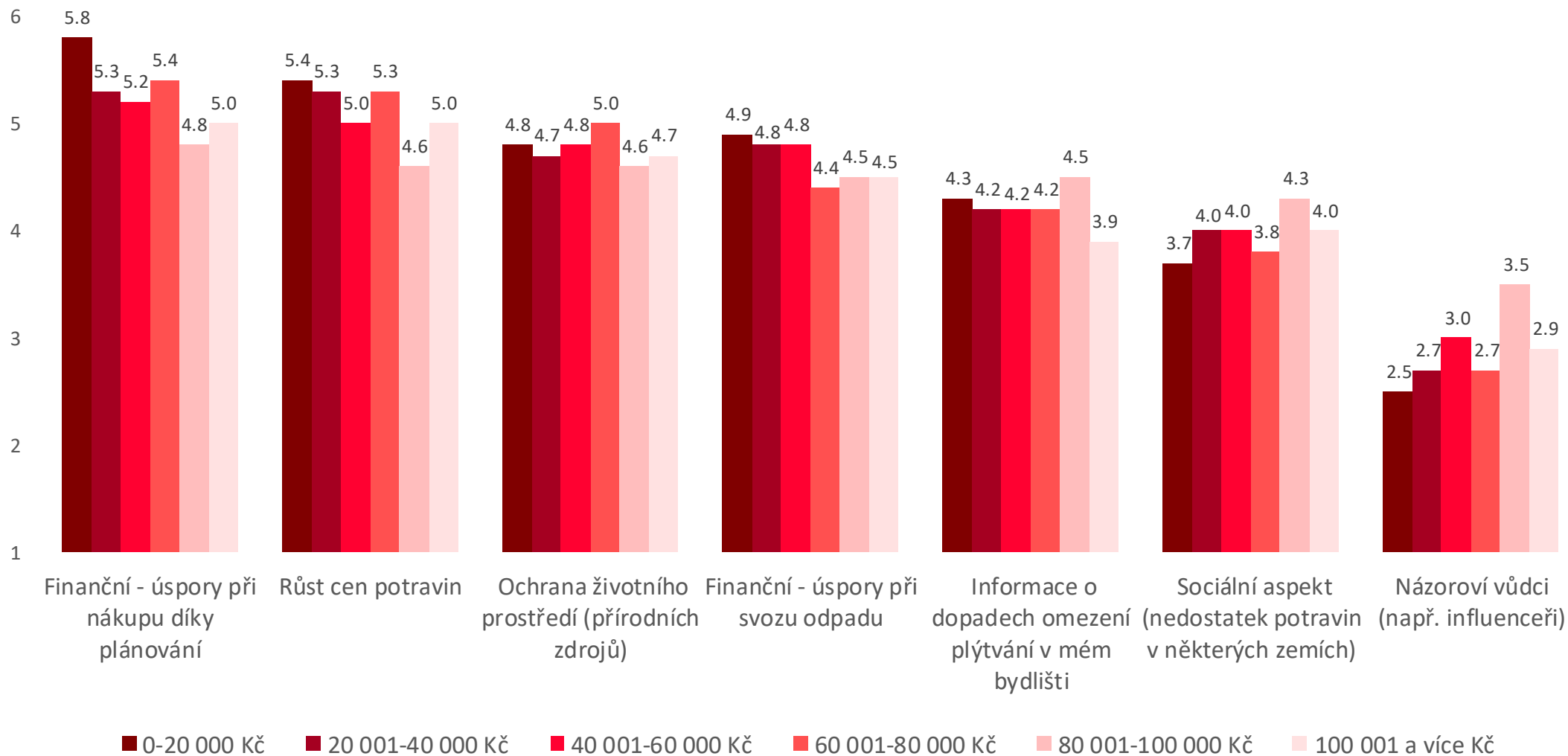
S rostoucím příjmem roste **preference velkých balení.**

Motivace spotřebitelů k omezení plýtvání

7

7 = rozhodně **ano**
1 = rozhodně **ne**

Jak komunikovat tuto problematiku?

Komunikace podporující snížení plýtvání potravinami

Cílená

- Nízkopříjmový segment – apel na úsporu
- Vysokopříjmový segment – environmentální apel na společenskou odpovědnost

Zohledňovat příčiny, motivace a preferovaný komunikační nástroj

18 tisíc za jídlo koši? To je týden v Chorvatsku!

Čtyřlenná domácnost v Praze průměrně za rok vyplývá potraviny v hodnotě 18 tisíc Kč.

T A
Č R

Doporučení pro efektivní komunikaci

Forma – krátká videa, rozhovory s odborníky, podcast, leták / banner

Pravidelnost – ideálně 1× týdně, např. v pondělí/čtvrtek (připomenutí týdne).

Jasnost – krátké a srozumitelné věty, využití emoji pro zlepšení čitelnosti, výzva k akci.

Lokální kontext – pokud je to možné, využívat lokální data (např. „v naší městské části...“).

**V Praze se denně
vyplývá 9 kamionů
potravin.**

T A
Č R

Jak na změnu?

zachranjidlo.cz/projekt/prague-food-waste

Upozornit na plýtvání potravinami a inspirovat k **malým každodenním změnám** s velkým významem.

Manuál efektivního způsobu prevence vzniku potravinového odpadu v domácnostech.

Účinné komunikační nástroje pro **personalizovanou komunikaci s domácnostmi**.

Děkujeme za pozornost

zachranjidlo.cz/projekt/prague-food-waste

- MENDELU
- Provozně
- ekonomická
- fakulta

